

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2016/541

z 15. februára 2016,

ktorým sa upozorňuje Grécko, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu (2015/1410) ⁽¹⁾

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 126 ods. 9,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

- (1) V článku 126 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa stanovuje, že členské štáty sa majú vyhýbať nadmernému deficitu verejných financií, a na tento účel sa stanovuje postup pri nadmernom deficite. Pakt stability a rastu, v ktorom sa v jeho nápravnej časti upravuje postup pri nadmernom deficite, predstavuje rámec pre podporu vládnych politík zameraných na rýchle obnovenie zdravej rozpočtovej pozície so zreteľom na hospodársku situáciu.
- (2) Rada 27. apríla 2009 v súlade s článkom 104 ods. 6 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva rozhodla, že v Grécku existuje nadmerný deficit.
- (3) Rada 10. mája 2010 prijala na základe článku 126 ods. 9 a článku 136 ZFEÚ rozhodnutie 2010/320/EÚ ⁽²⁾ určené Grécku, ktorým sa Grécko vyzýva k posilneniu a prehĺbeniu fiškálneho dohľadu, ktorým sa upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu najneskôr do roku 2014. Rada stanovila rok 2014 ako lehotu na nápravu nadmerného deficitu a ročné ciele pre deficit verejných financií.
- (4) Rozhodnutie Rady 2010/320/EÚ bolo niekoľkokrát významným spôsobom zmenené. Keďže bolo treba urobiť ďalšie zmeny, 12. júla 2011 sa uvedené rozhodnutie rozhodnutím Rady 2011/734/EÚ ⁽³⁾ v záujme zreteľnosti prepracovalo. Následne bolo uvedené rozhodnutie v období medzi 8. júlom 2011 a decembrom 2012 ⁽⁴⁾ niekoľkokrát významným spôsobom zmenené.
- (5) Prudké zhoršenie finančnej situácie Grécka viedlo členské štáty eurozóny k rozhodnutiu poskytnúť mu podporu stability s cieľom zaistiť ochranu finančnej stability eurozóny ako celku v spojení s multilaterálnou pomocou poskytnutou Medzinárodným menovým fondom. Od mája 2010 do júna 2015 mala podpora poskytnutá členskými štátmi eurozóny podobu bilaterálneho úverového nástroja pre Grécko, ako aj pôžičky z Európskeho nástroja finančnej stability („ENFS“). Podporu veriteľov sprevádzala rozsiahla podmienenosť politík, a to vrátane dodržiavania rozhodnutia Rady 2011/734/EÚ a jeho následných zmien zo strany Grécka.
- (6) Grécko 8. júla 2015 požiadalo o finančnú pomoc z Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ďalej len „EMS“) vo forme trojročného úveru a 12. júla 2015 sa dosiahla dohoda o vecnej podstate týkajúca sa poskytnutia úveru

⁽¹⁾ Tento akt bol pôvodne prijatý len v angličtine a uverejnený v Ú. v. EÚ L 219, 20.8.2015, s. 8.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 145, 11.6.2010, s. 6.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 296, 15.11.2011, s. 38.

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Rady 2011/791/EÚ (Ú. v. EÚ L 320, 3.12.2011, s. 28), rozhodnutie Rady 2012/211/EÚ z 13. marca 2012 (Ú. v. EÚ L 113, 25.4.2012, s. 8), rozhodnutie Rady 2013/6/EÚ zo 4. decembra 2012 (Ú. v. EÚ L 4, 9.1.2013, s. 40).

v maximálnej výške 86 000 miliónov EUR pre Grécko. Rada guvernérov EMS poverila 17. júla Európsku komisiu, aby v spolupráci s Európskou centrálnou bankou a s Medzinárodným menovým fondom rokovala o memorande o porozumení, v ktorom sa mala podrobne opísať podmienenosť politík v prípade nástroja finančnej pomoci na obdobie rokov 2015 až 2018 v súlade s článkom 13 ods. 3 zmluvy o EMS.

- (7) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia ⁽¹⁾, a najmä s jeho článkom 7, členský štát, ktorý žiada o finančnú pomoc z EMS, pripraví program makroekonomických úprav (ďalej len „program“) na schválenie Radou. Takýto program by mal zabezpečiť prijatie súboru reforiem potrebných na zlepšenie udržateľnosti verejných financií a regulačného prostredia.
- (8) Program pripravený Gréckom schválila Rada vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2016/544 ⁽²⁾.
- (9) V článku 10 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 472/2013 sa takisto stanovuje, že v prípade, že sa na členský štát, na ktorý sa na základe článku 7 uvedeného nariadenia vzťahuje program makroekonomických úprav, vzťahuje zároveň aj rozhodnutie na základe článku 126 ods. 9 ZFEÚ o náprave nadmerného deficitu, ročné rozpočtové ciele v jeho programe makroekonomických úprav sa začlenia do rozhodnutia o upozornení na základe článku 5 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlňovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku ⁽³⁾; okrem toho sa opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu týchto cieľov v programe makroekonomických úprav takisto začlenia do rozhodnutia o upozornení v súlade s článkom 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1467/97. V článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 472/2013 sa ďalej stanovuje, že takýto členský štát nemusí podávať správy podľa článku 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1467/97. V článku 10 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 472/2013 sa napokon stanovuje, že sa uskutoční monitorovanie podľa článku 7 ods. 4 uvedeného nariadenia a členský štát je vyňatý z monitorovania podľa článku 10 ods. 1 a článku 10a nariadenia (ES) č. 1467/97 a monitorovania, ktoré je základom akéhokoľvek rozhodnutia podľa článku 6 ods. 2 uvedeného nariadenia.
- (10) V súčasnosti sa ukazuje, že hospodárska činnosť v Grécku bude omnoho slabšia, než sa očakávalo v čase prijatia poslednej zmeny rozhodnutia Rady 2011/734/EÚ v decembri 2012. Očakáva sa, že reálny aj nominálny HDP bude v rokoch 2015 a 2016 na podstatne nižších úrovniach, než sa očakávalo v jarnej prognóze Komisie z roku 2015, a to v dôsledku neistoty v oblastiach relevantných politík, nedostatočného uskutočňovania reforiem, výpadku verejných príjmov, zatvorenia bánk a zavedenia kontrol kapitálu. Komisia v auguste 2015 aktualizovala svoju prognózu rastu HDP vzhľadom na to, že to bolo potrebné na účely rokovaní o memorande o porozumení požadovaného pre program EMS. Podľa tejto prognózy sa predpokladá, že reálny HDP v rokoch 2015 – 2016 klesne o 2,3 %, resp. o 1,3 % (v porovnaní s kladným rastom vo výške 0,5 % a 2,9 % v prognóze z jari 2015 za príslušné roky) predtým, než sa v roku 2017 zvýši o 2,7 % a v roku 2018 o 3,1 %. Z tohto výrazného zhoršenia hospodárskeho scenára v rokoch 2015 – 2016 vyplýva za predpokladu nezmenených politík zodpovedajúce zhoršenie výhľadu v oblasti verejných financií.
- (11) Odhaduje sa, že Grécko zlepšilo svoj štrukturálny deficit o 16 percentuálnych bodov HDP z deficitu vo výške 15,2 % v roku 2009 na odhadovaný prebytok 1 % v roku 2014, čím sa zabezpečilo zlepšenie štrukturálneho salda v období 2009 až 2014, ktoré je podstatne vyššie ako požiadavka aspoň 10 percentuálnych bodov HDP odporúčaných pre toto obdobie Radou. V roku 2014 dosiahol deficit verejných financií výšku 3,5 % HDP, čo je jednoznačne pod úrovňou stropu deficitu verejných financií (na základe ESA2010) na rok 2014 vo výške 4,5 % HDP stanoveného v rozhodnutí Rady. Výsledok primárneho salda vo výške 0,4 % HDP však bol výrazne slabší, než sa očakávalo, a nedosiahol cieľ stanovený na 1,5 % HDP v dôsledku kombinácie faktorov vrátane nepriaznivej zmeny hospodárskeho cyklu a súvisiaceho negatívneho vplyvu na rozpočtové príjmy, uvoľnenia fiškálnej politiky a zvýšenej hospodárskej neistoty. Zhoršujúce sa makroekonomické prostredie sprevádzané skončením platnosti dočasných fiškálnych opatrení v roku 2015 znemožnilo dosiahnutie cieľa primárneho salda vo výške 3 % HDP v roku 2015 predpokladaného v poslednej zmene rozhodnutia 2011/734/EÚ prijatej v decembri 2012. Fiškálne ciele boli preto významným spôsobom skorigované smerom nadol, pričom sa zohľadnili makroekonomické okolnosti a súčasná fiškálna situácia, aby sa zabránilo prílišnému sprísneniu fiškálnej politiky v krátkodobom horizonte.
- (12) Grécko bude zodpovedajúcim spôsobom uskutočňovať nový fiškálny postup založený na cieľoch primárneho prebytku vo výške – 0,25 % HDP v roku 2015, 0,5 % v roku 2016, 1,75 % v roku 2017 a 3,5 % v roku 2018 a neskôr. Vývoj fiškálnych cieľov je v súlade s očakávanými mierami rastu gréckeho hospodárstva, keď prekoná historicky najväčšiu recesiú. Upravený postup znamená, že deficit rozpočtu verejnej správy klesne pod 3 % HDP v roku 2017.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Pozri stranu 27 tohto úradného vestníka.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6.

- (13) Podľa aktualizovanej prognózy útvarov Komisie týkajúcej sa rastu HDP v nominálnom vyjadrení sa predpokladá, že primárne saldo verejných financií dosiahne v roku 2015 deficit vo výške 7 631 miliónov EUR (4,4 % HDP), v roku 2016 deficit vo výške 6 166 miliónov EUR (3,6 % HDP), v roku 2017 deficit vo výške 4 089 miliónov EUR (2,3 % HDP) a v roku 2018 deficit vo výške 753 miliónov EUR (0,4 % HDP).
- (14) Rozpočet na rok 2016, ktorý má prijať grécky parlament, tvorí súčasť strednodobej fiškálnej stratégie na roky 2016 až 2019 s cieľom uskutočniť rozsiahlu a prednostne uskutočňovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá prinesie úspory vo výške viac ako 6 900 miliónov EUR, čo predstavuje takmer 4 % HDP.
- (15) Nedokončené záverečné preskúmanie programu ENFS, neuskutočnené splátky dlhovej služby, skončenie platnosti programu ENFS a zavedenie kontrol kapitálu vytvorili nové okolnosti, ktoré viedli k ďalšiemu výraznému zhoršeniu udržateľnosti dlhu. To je zapríčinené nižšími odhadmi rastu, skorigovaním cieľových prebytkov smerom nadol, skorigovaním výšky príjmov z privatizácie smerom nadol, výrazným zhoršením potrieb financovania bankového sektora po zavedení kontrol kapitálu, potrebou vyššej úrovne zúčtovania nedoplatkov po nedostatku likvidity štátu a vplyvom oceňovania kvôli znehodnoteniu eura voči SDR. Následkom tohto vývoja sa očakáva, že pomer dlhu k HDP dosiahne podľa základného scenára v roku 2016 úroveň 198,3 % a následne bude klesať na úroveň 169,3 % v roku 2020, na 154,5 % v roku 2022 a na 115,9 % v roku 2030.
- (16) S prihliadnutím na tento vývoj je potrebné aktualizovať postup úprav smerom k náprave nadmerného deficitu. Záväzok prijatý Gréckom sa týka nielen opatrení na fiškálnu konsolidáciu, ale aj tých opatrení, ktoré sú potrebné na posilnenie prostredia priaznivého pre rast a na minimalizáciu prípadných negatívnych sociálnych účinkov.
- (17) Každé opatrenie vyžadované vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2016/544 je nápomocné pri dosahovaní požadovanej úpravy rozpočtu. Niektoré opatrenia majú priamy vplyv na rozpočtovú situáciu Grécka, zatiaľ čo iné sú štrukturálne opatrenia, ktorými sa dosiahne zlepšené fiškálne riadenie a zdravšia rozpočtová situácia zo strednodobého hľadiska.
- (18) Vzhľadom na uvedené zdôvodnenia sa zdá potrebné skorigovať predchádzajúce ročné rozpočtové ciele a opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu týchto cieľov. Nové ročné rozpočtové ciele a opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu týchto cieľov sú uvedené vo vykonávacom rozhodnutí Rady (EÚ) 2016/544,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Grécko odstráni súčasný stav nadmerného deficitu čo najrýchlejšie, najneskôr však do roku 2017.
2. Cieľom postupu úprav smerom k náprave nadmerného deficitu je splniť ročné ciele deficitu verejných financií, ako sú stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady (EÚ) 2016/544, a tento postup bude vychádzať z cieľov primárneho prebytku vo výške – 0,25 % HDP v roku 2015, 0,5 % HDP v roku 2016, 1,75 % HDP v roku 2017 a 3,5 % HDP v roku 2018 a neskôr. Vývoj fiškálnych cieľov je v súlade s očakávanými mierami rastu gréckeho hospodárstva, keď prekoná historicky najväčšiu recesiú. Upravený postup znamená, že deficit rozpočtu verejnej správy klesne pod 3 % HDP v roku 2017.
3. Grécko prijme a v plnom rozsahu vykoná všetky fiškálne, hospodárske a štrukturálne nápravné opatrenia zapracované do programu ekonomických a finančných úprav schváleného vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2016/544.
4. Grécko bude pripravené prijať ďalšie opatrenia, ak sa naplnia riziká pre rozpočtové plány. Opatrenia na konsolidáciu rozpočtu musia zabezpečiť trvalé zlepšenie štrukturálneho salda verejných financií spôsobom, ktorý podporuje rast.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Helénskej republike.

V Bruseli 15. februára 2016

Za Radu
predseda
M.H.P. VAN DAM
